

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 211/2017-30

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 4. apríla 2017 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom Mgr. Ing. Miroslavom Šperkom, LL.M., Tvrdého 4, Žilina, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Krajskej prokuratúry v Trenčíne č. k. 1 Kv 34/16/3300-33 z 10. augusta 2016 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 12. októbra 2016 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) uznesením Krajskej prokuratúry v Trenčíne (ďalej len „krajská prokuratúra“) č. k. 1 Kv 34/16/3300-33 z 10. augusta 2016 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“).

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľovi ako svedkovi bola uznesením vyšetrovateľky Prezídia Policajného zboru, národnej

kriminálnej agentúry, národnej jednotky finančnej polície, expozitúry Západ, Nitra, ČVS: PPZ-317/NKA-FP-ZA-2016 z 13. júla 2016 (ďalej len „uznesenie vyšetrovateľky“) uložená poriadková pokuta v sume 300 € podľa § 70 ods. 1 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) „lebo napriek predchádzajúcemu napomenutiu opakovane rušil konanie a to konkrétne výsluch jeho osoby dňa 15. 6. 2016 v procesnom postavení svedka“.

Uznesenie vyšetrovateľky bolo odôvodnené takto:

„Vyšetrovateľka Prezídia policajného zboru, národnej kriminálnej agentúry národnej jednotky finančnej polície, expozitúra Západ pod číslom konania ČVS:PPZ-317/NKA-FP-ZA-2016, začala dňa 11. 5. 2016 trestné stíhanie za obzvlášť závažný zločin porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku podľa § 237 odsek 1, odsek 4, písmeno a) Trestného zákona.

V súvislosti s vyšetrovaním uvedeného trestného činu bolo potrebné vykonať okrem iných úkonov i výsluch svedka [REDAKOVANÉ]. Menovaný sa dostavil na výsluch dňa 15. 06. 2016 a napriek predchádzajúcemu napomenutiu a upozorneniu na možnosť uloženia poriadkovej pokuty rušil priebeh úkonu tým, že nerešpektoval výzvu vyšetrovateľky na vypnutie mobilného telefónu s odôvodnením, že potrebuje riešiť svoje pracovné záležitosti a až na opakované upozornenie vyšetrovateľky si mobilný telefón vypol. Následne po tom, čo bol [REDAKOVANÉ] poučený ako svedok a bola mu poskytnutá možnosť sa k veci vyjadriť, tento s úmyslom od počiatku rušiť úkon nepravdivo uviedol, že nebol poučený a že mu nie je zrejmé, prečo bol k výsluchu predvolaný, čo je predmetom výsluchu a že z toho dôvodu nie je na výsluch pripravený. Uvedené uviedol napriek tomu, že dňa 26. 5. 2016 som mu pri osobnom predvolaní na [REDAKOVANÉ] ozrejmila predmet výsluchu a opakovane som tak urobila aj pred výsluchom dňa 15. 06. 2016. Následne svedok [REDAKOVANÉ] žiadal do zápisnice protokolovať skutočnosti týkajúce sa mojej osoby ako aj osoby prítomného vyšetrovateľa PZ [REDAKOVANÉ] a to napriek tomu, že ako vyšetrovateľka PZ spolu s osobou prítomnou pri úkone [REDAKOVANÉ] sme [REDAKOVANÉ] opakovane upozorňovali, aby sa vyjadril k predmetu trestného stíhania a nie k osobám vyšetrovateľov PZ, pričom [REDAKOVANÉ] bol opätovne upozornený na možnosť uloženie poriadkovej pokuty. [REDAKOVANÉ] tieto výzvy

nerespektoval a opakovane požadoval protokolovať skutočnosti, ktoré sa ani okrajovo netýkali skutku pre ktorý sa vedie trestné stíhanie a pre ktorý bol [REDAKOVANÉ] predvolaný ako svedok.

Vzhľadom k nepravdivému a účelovému vyjadreniu [REDAKOVANÉ], že mu nie je zrejmé k čomu má vypovedať a že nie je pripravený na výsluch som ako vyšetrovateľ PZ dospela k záveru, že [REDAKOVANÉ] sa k veci nemá záujem vyjadriť, dostavil sa preto, aby robil obštrukcie a zmaril úkon, aby do zápisnice svedka uvádzal skutočnosti, ktoré sa netýkajú prejednávanej veci a tiež vzhľadom na fakt, že sa počas celej doby vykonávaného úkonu správal nevhodne, arogantne a verbálne agresívne a nevnímal príkazy orgánu činného v trestnom konaní aj napriek tomu, že bol opakovane poučený, že za svoje konanie mu môže byť v zmysle § 70 Trestného poriadku uložená poriadková pokuta, som sa rozhodla ukončiť moju snahu o vykonanie výsluchu [REDAKOVANÉ], čím [REDAKOVANÉ] reálne dosiahol zmarenie úkonu na ktorý sa dostavil.

Skutočnosť, že [REDAKOVANÉ] mal úmysel rušiť úkon preukazuje aj jeho tvrdenie, pri ktorom uviedol, že nemal vedomosť, čo je predmetom výsluchu a teda nevie k čomu má vypovedať. V tejto súvislosti uvádzam, že je absolútne nelogické, že by sa [REDAKOVANÉ] nezaujímal o predmet svojho výsluchu pri mojej osobnej návšteve na [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] dňa 26. 5. 2016. V tento deň mu bol predmet výsluchu jasne a podrobne vysvetlený a práve na základe jeho argumentácie, že sa naň potrebuje poriadne pripraviť a teda potrebuje na prípravu dlhšiu dobu, mu bolo zo strany vyšetrovateľky umožnené, aby sa na výsluch dostavil až dňa 15. 6. 2016. Je teda zrejmé, že [REDAKOVANÉ] vedel, čo je predmetom výsluchu a jeho tvrdenia že nevie a že nie je na výsluch pripravený len preukazujú jeho úmysel úkon rušiť a zmariť.

V arogantnom, nevhodnom správaní svedok [REDAKOVANÉ] pokračoval aj pri ďalšom výsluchu, ktorý sa uskutočnil dňa 23. 6. 2016 tým, že po skončení výsluchu v čase, keď vyšetrovateľka vyšla na chodbu pred svoju kanceláriu pre vytlačenie zápisnice s jeho výsluchom, ktorá už bola podľa požiadaviek [REDAKOVANÉ] skorigovaná a pripravená k podpisu prítomných osôb, využil jej neprítomnosť a jeden výtlačok nepodpisanej zápisnice, do ktorej si robil fixou poznámky vzal zo stola vyšetrovateľky a vložil si ju do svojho poznámkového zošita, ktorý zavrel. Urobil tak napriek tomu, že tieto listiny mu nepatrili a aj napriek tomu, že vedel, že na ne nemá nárok, pretože

už dňa 15. 6. 2016 si žiadal zápisnicu o svojom výsluchu, pričom mu bolo vyšetrovatelkou, ktorá výsluch viedla za prítomnosti [REDAKOVANÉ] riadne vysvetlené, že zápisnicu nedostane, pretože ako svedok na ňu v intenciách Trestného poriadku nemá nárok.

Kedže z uvedeného je zrejmé, že [REDAKOVANÉ] svojim konaním napriek predchádzajúcemu upozorneniu rušil úkon a správal sa voči vyšetrovateľom PZ arogantne, verbálne agresívne, nevnímal príkazy orgánu činného v trestnom konaní a nerešpektoval vážnosť úradného úkonu na ktorý bol predvolaný, považujem uznesenie o uložení poriadkovej pokuty za dostatočne odôvodnené.“

Proti uzneseniu vyšetrovatelky podal sťažovateľ sťažnosť, o ktorej rozhodla krajská prokuratúra napadnutým uznesením tak, že sťažnosť bola zamietnutá ako nedôvodná.

Sťažovateľ uvádza, že jeho sťažnosť ani spisový materiál vzťahujúci sa na vec neboli riadne preskúmané a prokurátor krajskej prokuratúry „na všetky námietky sťažovateľa reagoval len prepisom vyjadrení vyšetrovatelky PZ [REDAKOVANÉ] a v závere paušálnym zhrnutím, že sťažnosť nie je dôvodná, pričom sťažovateľovi nedal odpoveď na žiadnu z jeho námietok“. Sťažovateľ namietal nedôvodný a nesprávny postup vyšetrovatelky pri jeho predvolaní na výsluch a pri poučení o predmete výsluchu, absenciu presného a jasného definovania času, opísania spôsobu, rozsahu a intenzity konania, za ktoré mu bola udelená poriadková pokuta, časovú oneskorenosť uloženia poriadkovej pokuty, ako aj jej uloženie napriek už riadnemu vykonaniu úkonu, k zabezpečeniu ktorého malo uloženie poriadkovej pokuty smerovať, ako aj nevysporiadanie sa s výškou a primeranosťou uloženej poriadkovej pokuty. Sťažovateľ tiež namietal, že jeho „požiadavku na procesne správne a úplné poučenie ho v súlade s Trestným poriadkom, ako aj jeho vyjadrenie sa k nesprávnemu predvolaniu, nemožno považovať za obštrukcie a marenie úkonu“.

Podľa sťažovateľa je napadnuté uznesenie krajskej prokuratúry svojvoľné, arbitrárne a nepreskúmateľné, „nakolko prokurátor Krajskej prokuratúry Trenčín sa nevysporiadal so všetkými námietkami sťažovateľa bez racionálneho a zákonného základu, čím hrubo porušil nielen ust. § 176 ods. 2 Tr. por., ale aj ústavné práva sťažovateľa na spravodlivý proces, garantované čl. 46 ods. 1 Ústavy SR“. Sťažovateľ tiež uviedol, že „Krajská prokuratúra Trenčín nekonkretizovala a nevyhodnotila dôkazy, ktoré boli sťažovateľom

predložené k jeho sťažnosti, iba konštatovala, že uznesenie policajného orgánu je správne. Krajská prokuratúra Trenčín odôvodnenie svojho rozhodnutia založila iba na prepise vyjadrení vyšetrovatelky PZ [REDAKOVANÉ], stručnom zhodnotení podstaty obsahu sťažnosti sťažovateľa, obmedzila sa v ňom iba na citáciu niektorých ustanovení Trestného poriadku a vyjadrila súhlas s napadnutým uznesením policajného orgánu, avšak bez uvedenia konkrétnych skutkových okolností, z ktorých vychádzala, a spôsobu, ktorým k takýmto záverom dospela. S argumentáciou sťažovateľa v jeho sťažnosti sa vôbec nevysporiadala.“.

Na základe uvedených skutočností sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd v náleze vyslovil, že napadnutým uznesením krajská prokuratúra porušila jeho základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, aby napadnuté uznesenie krajskej prokuratúry zrušil a vec jej vrátil na ďalšie konanie a aby jej prikázal zaplatiť sťažovateľovi náhradu trov konania.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd

na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (IV. ÚS 362/09, m. m. IV. ÚS 62/08).

Predmetom sťažnosti je namietané porušenie základného práva na súdnu a inú právnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy napadnutým uznesením krajskej prokuratúry, ktorému sťažovateľ vytýka jeho svojvoľnosť, arbitrárnosť a nepreskúmateľnosť.

Ústavný súd vo vzťahu k sťažovateľom uplatneným námietkam v prvom rade pripomína, že nie je súčasťou systému orgánov činných v trestnom konaní, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti, ktorý rozhoduje o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy týkajúcich sa porušenia základných práv a slobôd fyzických osôb a právnických osôb, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Cieľom uplatňovania tejto právomoci ústavného súdu nie je primárne preskúmavanie a posudzovanie právnych názorov orgánov verejnej moci rozhodujúcich o právnych

prostriedkoch nápravy a ochrany práv a slobôd (vrátane základných práv a slobôd) fyzických osôb a právnických osôb pri výklade a uplatňovaní zákonov v súvislosti s rozhodovaním vo veci samej ani preskúvanie, či v konaní pred týmito orgánmi bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu tieto orgány vyvodili. Úloha ústavného súdu sa sústreďuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne s medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Skutkové a právne závery orgánov verejnej moci rozhodujúcich o právnych prostriedkoch nápravy a ochrany práv a slobôd fyzických osôb a právnických osôb môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody zaručeného v ústave alebo v medzinárodných zmluvách o ľudských právach a základných slobodách (m. m. III. ÚS 38/05).

Ústavný súd preskúmal napadnuté uznesenie krajskej prokuratúry a nezistil takú skutočnosť, ktorá by signalizovala jej svojvoľný postup nemajúci oporu v zákone. Krajská prokuratúra vo svojom uznesení okrem iného uviedla časť obsahu úradného záznamu vyšetrovateľky, ktorá vydala uznesenie o uložení poriadkovej pokuty sťažovateľovi. Z uvedeného úradného záznamu vyplýva popis správania sťažovateľa ako svedka počas jeho výsluchu 15. júna 2016. Krajská prokuratúra v napadnutom uznesení okrem iného uviedla:

«Preskúmajúc celý spisový materiál som dospel k záveru, že svedok [REDAKOVANÉ] bol riadne predvolaný na výsluch, ktorý sa mal uskutočniť dňa 15. 06. 2016 a o predmete výsluchu a svojich procesných právach bol riadne poučený. Z ustanovenia článku 47 odsek 2 Ústavy SR, podľa ktorého „každý má právo na právnu pomoc v konaní pred súdmi, inými štátnymi orgánmi alebo orgánmi verejnej správy od začiatku konania“, vyplýva, že aj svedok má nárok na právne poradenstvo advokátom a podľa nálezu Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 248/07-22 orgán činný v trestnom konaní je povinný strpieť pri výsluchu svedka advokáta, ktorého svedok splnomocnil na účasť na tomto úkone. Svedok [REDAKOVANÉ] dňa 15. 06. 2016 právo na právne poradenstvo advokátom pri výsluchu nevyužil.

Zo zápisnice o výsluchu svedka [REDAKOVANÉ] je zrejmé, že počas viac ako hodinu trvajúceho úkonu svedok nevyповedal o vyšetrovanej trestnej činnosti napriek tomu, že vyšetrovatelka PZ dodržala zákonný postup pred výsluchom svedka uvedený v § 55 a § 127 a nasl. Trestného poriadku.

Z úradného záznamu vyšetrovatelky PZ zo dňa 15. 06. 2016 vyplýva, že táto k výsluchu prizvala kolegu vyšetrovatel'a [REDAKOVANÉ] výlučne na základe správania svedka, ktorý následne počas výsluchu kričal, skákal jej do reči a správal sa verbálne agresívne a to i napriek výslovnému poučeniu o možnosti uložiť mu za urážlivé správanie a rušenie konania poriadkovú pokutu.

Inštitútom poriadkovej pokuty sa má zabezpečiť nerušený priebeh úkonov trestného konania a autorita orgánov činných v trestnom konaní a súdov. Súčasne je prostriedkom, ktorým tieto orgány pôsobia na ostatné osoby zúčastnené na úkonoch trestného konania k tomu, aby bola v rámci trestného konania zachovaná vážnosť a dôstojnosť konania pred týmito orgánmi a aby boli rešpektované ich príkazy a výzvy dané podľa Trestného poriadku, ktorých nevykonanie má spravidla nemožnosť konanie včas ukončiť alebo vo veci spravodlivo rozhodnúť.

Na základe týchto dôvodov mám za to, že uznesenie vyšetrovatelky PZ podľa § 70 odsek 1 Trestného poriadku ČVS: PPZ-317/NKA-FP-ZA-2016 zo dňa 13. 07. 2016 je zákonné a dôvodné, pričom je aj dostatočne odôvodnené a vzhľadom k tomu, že ide o prvú poriadkovú pokutu uloženú svedkovi [REDAKOVANÉ] v tejto trestnej veci, považujem jej výšku za primeranú, preto som rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia.»

Podľa § 70 ods. 1 Trestného poriadku kto napriek predchádzajúcemu napomenutiu ruší konanie alebo kto sa voči súdu, prokurátorovi alebo policajtovi správa urážlivo, alebo kto bez dostatočného ospravedlnenia neposlúchne príkaz, alebo nevyhoví výzve alebo predvolaniu podľa tohto zákona, toho môže sudca a v prípravnom konaní prokurátor alebo policajt potrestať poriadkovou pokutou do 1 650 eur; ak ide o právnickú osobu, až do 16 590 €. Na možnosť uloženia poriadkovej pokuty musia byť dotknuté osoby vopred upozornené.

Napadnuté uznesenie nevykazuje znaky zjavnej neodôvodnenosti ani arbitrárnosti. Jeho predmetom bolo posúdenie zákonnosti a dôvodnosti uloženia poriadkovej pokuty. Aj vzhľadom na to je ústavný súd toho názoru, že krajská prokuratúra vo svojom uznesení venovala sťažnosti sťažovateľa náležitú pozornosť a tvrdenia v nej obsiahnuté konfrontovala s logickou interpretáciou dotknutej právnej úpravy, ktorá sa nevyznačuje nijakým zjavným excesom signalizujúcim popretie jej zmyslu či účelu. Ústavný súd tak nezistil také zásahy do práv sťažovateľa, ktoré by boli z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné.

Možno teda uzavrieť, že účinky uplatnenej právomoci vo veci konajúcej krajskej prokuratúry v danom prípade sú zlučiteľné s obsahom sťažovateľom označeného čl. 46 ods. 1 ústavy, preto ústavný súd sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 4. apríla 2017